ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.12.2025
COM(2025) 765 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011 σχετικά με τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς οικονομικούς λογαριασμούς

(1) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 691/2011 σχετικά με τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς οικονομικούς λογαριασμούς ([1]) (στο εξής: κανονισμός) θέσπισε κοινό πλαίσιο για τη συλλογή, την κατάρτιση, τη διαβίβαση και την αξιολόγηση των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών. Το άρθρο 10 του κανονισμού προβλέπει τα εξής:

> *Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013 και στη συνέχεια ανά τριετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Με την εν λόγω έκθεση αξιολογούνται συγκεκριμένα η ποιότητα των διαβιβασμένων στοιχείων, οι μέθοδοι συλλογής στοιχείων, η διοικητική επιβάρυνση των κρατών μελών και των αντίστοιχων μονάδων, καθώς και η σκοπιμότητα και η αποτελεσματικότητα των εν λόγω στατιστικών.*

Η παρούσα είναι η πέμπτη έκθεση που εκπληρώνει την εν λόγω υποχρέωση. Οι προηγούμενες εκθέσεις δημοσιεύθηκαν το 2022 ([2]), το 2019 ([3]), το 2016 ([4]) και το 2013 ([5]).

(2) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Από το 2019 η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί τη βάση της δέσμευσης της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Ωστόσο, έχουν προκύψει νέες παγκόσμιες προκλήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ως στόχο να καταστήσει την ΕΕ πιο βιώσιμη, πιο ανταγωνιστική, πιο ανθεκτική και καλύτερα προετοιμασμένη για την κλιματική αλλαγή.

Η οικονομία και το περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Η συνεπής και πλήρης πληροφόρηση σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων μας, τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που αποκομίζουμε από το περιβάλλον και τα οφέλη από την προστασία του περιβάλλοντος στηρίζει την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ όσον αφορά την ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας της παραγωγής στην ΕΕ και τη βούληση για απανθρακοποίηση της οικονομίας. Ως εκ τούτου, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής απαιτούν στατιστικές υψηλής ποιότητας σχετικά με τις συνδέσεις μεταξύ του περιβάλλοντος και της οικονομίας, προκειμένου να παρακολουθούν την πρόοδο και να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τις δράσεις πολιτικής.

Οι περιβαλλοντικοί οικονομικοί λογαριασμοί (περιβαλλοντικοί λογαριασμοί για συντομία) αποτελούν ένα ισχυρό πλαίσιο πληροφοριών για πολλούς σκοπούς το οποίο καλύπτει τις επιπτώσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων της ΕΕ στη βιωσιμότητα και στο κλίμα. Τα

([1]) ΕΕ L 192 της 22.7.2011, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/691/2025-06-24.

([2]) COM(2022) 718 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52022DC0718.

([3]) COM(2020) 56 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1583142055591&uri=CELEX:52020DC0056.

([4]) COM(2016) 663 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1478531808092&uri=CELEX:52016DC0663.

([5]) COM(2013) 864 final, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52013DC0864.

καθιερωμένα οικονομικά στατιστικά στοιχεία, όπως οι εθνικοί λογαριασμοί, δεν είναι από μόνα τους σχεδιασμένα για να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της παραγωγής, της κατανάλωσης, των επενδύσεων και της χρηματοδότησης. Με την ενσωμάτωση οικονομικών και περιβαλλοντικών πτυχών, οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί παρέχουν πληρέστερη εικόνα της κατάστασης.

Το επικείμενο αναθεωρημένο πρότυπο εθνικών λογαριασμών ΕΣΛ 202Χ θα περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι στο παρελθόν. Ως εκ τούτου, η κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών θα βασίζεται περισσότερο από ποτέ σε αξιόπιστα δεδομένα περιβαλλοντικών λογαριασμών.

Οι ευρωπαϊκοί περιβαλλοντικοί λογαριασμοί στηρίζουν την υπερεθνική πτυχή των περιβαλλοντικών ζητημάτων, υιοθετώντας μια συστηματική προσέγγιση και παρέχοντας κάλυψη όλων των κρατών μελών και των περιβαλλοντικών θεμάτων, ώστε να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση και η σύγκριση πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών.

Βασικό χαρακτηριστικό των περιβαλλοντικών λογαριασμών αποτελεί η ενσωμάτωση, και συγκεκριμένα η ενσωμάτωση διαφόρων ειδών πληροφοριών (στατιστικών, διοικητικών, μοντελοποιημένων, ...) και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και οικονομικών πτυχών, όπως i) η χρήση ενέργειας, η φορολογία και οι ατμοσφαιρικές εκπομπές, ii) οι εξορύξεις υλικών και τα απόβλητα, και iii) οι δημόσιες και επιχειρηματικές δαπάνες που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα (συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων)· iv) η έκταση και η κατάσταση των οικοσυστημάτων, καθώς και η συμβολή των οικοσυστημάτων στην κοινωνία και το περιβάλλον.

Οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί είναι ένας αποδοτικός και αποτελεσματικός τρόπος συγκέντρωσης πληροφοριών διότι:

- επαναχρησιμοποιούν τα διαθέσιμα στοιχεία, καθιστώντας δυνατή την παραγωγή νέων πληροφοριών με περιορισμένη διοικητική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις και το κοινό·
- καθιστούν δυνατή τη διασταύρωση και τη σύγκριση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα για άντληση πληροφοριών υψηλής ποιότητας με μικρή προσπάθεια.

Οι ευρωπαϊκοί περιβαλλοντικοί λογαριασμοί βασίζονται στα διεθνή πρότυπα του κεντρικού πλαισίου του συστήματος περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών (στο εξής: SEEA CF) ([6]) και της λογιστικής οικοσυστημάτων του συστήματος περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών (στο εξής: SEEA CF) ([7]). Τα πρότυπα αυτά δημιουργήθηκαν και δημοσιεύθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat), τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα. Το SEEA CF βρίσκεται υπό αναθεώρηση, και έχει προγραμματιστεί επικαιροποίησή του για το 2028.

([6]) https://seea.un.org/.

([7]) https://seea.un.org/ecosystem-accounting.

Το περιβάλλον και το κλίμα επηρεάζουν τους ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο. Ταυτόχρονα, πολλές διασυνοριακές πτυχές και των δύο συνδέονται με τις ατμοσφαιρικές εκπομπές, τα υλικά και το εμπόριο, τη χρήση των υδάτων, την ενέργεια, τη φορολογία, τις επενδύσεις κ.λπ. Τα παγκόσμια πρότυπα είναι, ως εκ τούτου, απαραίτητα. Αυτός είναι ο λόγος που το SEEA CF είναι συντονισμένο με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών και το ισοζύγιο πληρωμών.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω προτύπων, ο κανονισμός θεσπίζει τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς λογαριασμούς για την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη, για πηγές δεδομένων, για τη διεξαγωγή πιλοτικών μελετών κ.λπ. Έχει ενδιαφέρον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) ([8]). Οι λογαριασμοί αναλύονται σε εννέα ενότητες, ως εξής:

- **Λογαριασμοί εκπομπών αερίων ρύπων**: οι εκπομπές στην ατμόσφαιρα έξι αερίων του θερμοκηπίου (μεταξύ άλλων CO_2 και CO_2 από βιομάζα που χρησιμοποιείται ως καύσιμο) και επτά ατμοσφαιρικών ρύπων (μεταξύ άλλων αμμωνία και σωματίδια λεπτόκοκκης σκόνης), με ταξινόμηση η οποία καλύπτει 64 κλάδους που παράγουν εκπομπές καθώς και τα νοικοκυριά.
- **Περιβαλλοντικοί φόροι ανά οικονομική δραστηριότητα**: φόροι που σχετίζονται με την ενέργεια, τις μεταφορές, τη ρύπανση και τους φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων ειδικών κατηγοριών για το CO_2 και τα συστήματα εμπορίας εκπομπών, με ανάλυση που καλύπτει 64 βιομηχανίες που πληρώνουν συν νοικοκυριά και μη μόνιμους κατοίκους.
- **Λογαριασμοί ροής υλικών στο σύνολο της οικονομίας**: οι ποσότητες των υλικών εισροών που τροφοδοτούν την οικονομία, η συσσώρευση υλικών στην οικονομία και οι εκροές σε άλλες οικονομίες ή οι εισροές στο περιβάλλον. Πρόκειται για σημαντικές πληροφορίες για την παρακολούθηση της προόδου προς μια κυκλική οικονομία.
- **Λογαριασμοί δαπανών περιβαλλοντικής προστασίας**: δαπάνες των οικονομικών μονάδων για σκοπούς προστασίας του περιβάλλοντος. Οι δαπάνες περιλαμβάνουν τις επενδύσεις και τις κατηγορίες κατανάλωσης.
- **Λογαριασμοί του τομέα περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών**: παραγωγή, προστιθέμενη αξία και εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών για την προστασία του περιβάλλοντος ή τη διαχείριση των πόρων. Αναφέρεται επίσης η απασχόληση που συνδέεται με τις δραστηριότητες αυτές.
- **Λογαριασμοί φυσικής ροής ενέργειας**: ροή της ενέργειας από το περιβάλλον στην οικονομία (εξόρυξη φυσικών πόρων), εντός της οικονομίας (μεταποίηση και χρήση των ενεργειακών προϊόντων) και από την οικονομία στο περιβάλλον (απόρριψη καταλοίπων ενέργειας), με ανάλυση που καλύπτει 64 βιομηχανίες συν νοικοκυριά.

([8]) Καλύπτει τη Νορβηγία και την Ισλανδία. Στο Λιχτενστάιν έχει χορηγηθεί πλήρης παρέκκλιση. Από τον Δεκέμβριο του 2019 ο κανονισμός περιλαμβάνεται στη διμερή στατιστική συμφωνία Ελβετίας–Ευρωπαϊκής Ένωσης. {Απόφαση αριθ. 2/2019 της Στατιστικής Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ένωσης / Ελβετίας, της 2ας Δεκεμβρίου 2019, για την αντικατάσταση του παραρτήματος Α της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα της στατιστικής [2020/51] (ΕΕ L 17 της 22.1.2020, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/51/oj).

- **Λογαριασμοί δασών**: δεδομένα σχετικά με τους δασικούς πόρους και την οικονομική δραστηριότητα στον κλάδο της δασοκομίας και της υλοτομίας κατά τρόπο πλήρως συμβατό με τα δεδομένα που υποβάλλονται στο πλαίσιο του ΕΣΛ 2010.
- **Λογαριασμοί περιβαλλοντικών επιδοτήσεων και παρόμοιων μεταβιβάσεων**: τρέχουσες μεταβιβάσεις και μεταβιβάσεις κεφαλαίου από το κράτος σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, με σκοπό τη στήριξη δραστηριοτήτων που προστατεύουν το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής και χρήσης περιβαλλοντικών προϊόντων.
- **Λογαριασμοί οικοσυστημάτων**: έκταση και κατάσταση των στοιχείων ενεργητικού των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στην κοινωνία και την οικονομία. Παραδείγματα οικοσυστημικών υπηρεσιών είναι η παροχή καλλιεργειών, η επικονίαση των καλλιεργειών, ο τουρισμός που βασίζεται στη φύση και η ρύθμιση του παγκόσμιου κλίματος.

Καθεμία από τις ανωτέρω ενότητες ορίζεται σε ένα παράρτημα του κανονισμού. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλουν στοιχεία στην Επιτροπή (Eurostat) βάσει των παραρτημάτων I έως III από το 2013, βάσει των παραρτημάτων IV έως VI από το 2017 και βάσει των παραρτημάτων VII και VIII από το τέλος του 2025, ενώ τα στοιχεία βάσει του παραρτήματος IX (λογαριασμοί οικοσυστημάτων) αναμένεται να έχουν υποβληθεί έως το τέλος του 2026.

(3) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Τροποποιήσεις του κανονισμού και άλλης παράγωγης νομοθεσίας

Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/3024, της 27ης Νοεμβρίου 2024, τροποποιήθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 691/2011. Πρώτον, προστέθηκαν τρεις νέες ενότητες σχετικά με τους λογαριασμούς δασών, τους λογαριασμούς περιβαλλοντικών επιδοτήσεων και παρόμοιων μεταβιβάσεων και τους λογαριασμούς οικοσυστημάτων.

Οι νέες ενότητες σχετικά με τους λογαριασμούς δασών και τις περιβαλλοντικές επιδοτήσεις και παρόμοιες μεταβιβάσεις βασίζονται σε προϋπάρχουσες εθελοντικές υποβολές δεδομένων (από το 2016 και το 2015, αντίστοιχα).

Η ενότητα για τους λογαριασμούς οικοσυστημάτων είναι νέα για τα περισσότερα κράτη μέλη. Βασίζεται στο πρότυπο SEEA EA των Ηνωμένων Εθνών που θεσπίστηκε το 2021, καθώς και στην πείρα που αποκτήθηκε από την Eurostat, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής (JRC) και ορισμένα κράτη μέλη τα τελευταία χρόνια. Η Eurostat, το JRC και μια ομάδα εθνικών εμπειρογνωμόνων αναπτύσσουν μεθοδολογίες από το 2021, με πρωτοστάτη το JRC στο πλαίσιο του έργου INCA ([9])· το 2023 και το 2024 η Eurostat διοργάνωσε εθελοντικές συλλογές δεδομένων στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τον πρώτο γύρο υποβολής εκθέσεων βάσει του κανονισμού το 2026 και από το 2017 η Επιτροπή (Eurostat) συγχρηματοδοτεί την ανάπτυξη ικανοτήτων στα κράτη μέλη με ετήσιες επιχορηγήσεις.

([9]) https://ecosystem-accounts.jrc.ec.europa.eu/.

Οι τρεις αυτές ενότητες θα βελτιώσουν τις διαθέσιμες πληροφορίες για διάφορες δράσεις και στόχους της ΕΕ, μεταξύ άλλων για τη φιλοδοξία για κλιματική ουδετερότητα, τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», τη δασική στρατηγική της ΕΕ, τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 και την παγκόσμια σύμβαση για τη βιοποικιλότητα, τη στρατηγική για το έδαφος με ορίζοντα το 2030, τον κανονισμό για την αποκατάσταση της φύσης και για το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση. Θα συμβάλουν επίσης στην αύξηση της συνάφειας της παρακολούθησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης για την ΕΕ.

Χάρη στην ολοκληρωμένη δομή των λογαριασμών, οι νέες ενότητες θα προσθέσουν επίσης σημαντική αξία στα βασικά στατιστικά δεδομένα και θα αυξήσουν τις ικανότητες των έξι υφιστάμενων ενοτήτων, καθώς θα είναι δυνατός ο συνδυασμός νέων και παλαιών λογαριασμών για την εξαγωγή νέων δεικτών.

Για παράδειγμα, οι νέοι λογαριασμοί οικοσυστημάτων μπορούν να συνδυαστούν με τους υφιστάμενους λογαριασμούς εκπομπών αερίων ρύπων για τη σύγκριση της ποσότητας του άνθρακα που δεσμεύεται από τα οικοσυστήματα έναντι του όγκου των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Υπάρχει επίσης ισχυρή σύνδεση μεταξύ των λογαριασμών οικοσυστημάτων, των λογαριασμών δασών και των λογαριασμών ροής υλικών στο σύνολο της οικονομίας όσον αφορά την εξόρυξη βιομάζας.

Εκτός από τις τρεις νέες ενότητες, ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/3024, της 27ης Νοεμβρίου 2024, βελτίωσε την κατάσταση και με άλλους τρόπους. Η Επιτροπή (Eurostat) έλαβε εντολή να δημοσιεύει και, εάν είναι αναγκαίο, να συλλέγει δεδομένα από τα κράτη μέλη σχετικά με τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (βλ. κατωτέρω). Η Επιτροπή (Eurostat) κλήθηκε επίσης να δημιουργήσει μια νέα ψηφιακή δημοσίευση για την κλιματική αλλαγή και μια πύλη με δεδομένα από περιβαλλοντικούς λογαριασμούς. Στην Επιτροπή (Eurostat) ανατέθηκε το καθήκον να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τη σκοπιμότητα της χρηματικής αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών, καθώς και μελέτες ποιότητας των δεδομένων σχετικά με το νερό, τις επιδοτήσεις στον τομέα της ενέργειας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Έχουν επίσης σημειωθεί βελτιώσεις σε σχέση με τις νέες πηγές δεδομένων για τους λογαριασμούς, τις πιλοτικές μελέτες, τις παρεκκλίσεις και τη χρηματοδότηση της ΕΕ.

Στη συνέχεια παρατίθενται άλλα μέτρα με νομική βάση που έχουν ληφθεί μετά την τελευταία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

- Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2024/1769 της Επιτροπής ([10]) όσον αφορά την επικαιροποίηση της ενδεικτικής σύνοψης περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών και οικονομικών δραστηριοτήτων. Με τον εν λόγω κανονισμό θεσπίστηκε ο κατάλογος αναφοράς που καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της κατάρτισης του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011.
- Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/1131 της Επιτροπής ([11]) για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

([10]) EE L, 2024/1769, 27.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1769/oj.

([11]) EE L, 2025/1131, 4.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1131/oj.

και για την εισαγωγή της ταξινόμησης των περιβαλλοντικών σκοπών. Ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών επενδύσεων, είναι απαραίτητος για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ έως το 2050. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα χαρακτηριστικά άλλων επενδύσεων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής περιλαμβάνονται στους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς λογαριασμούς. Τα στοιχεία καλύπτουν όλους τους τομείς και όλες τις δραστηριότητες της οικονομίας που σχετίζονται με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και αναλύονται ανά κράτος μέλος. Η πρώτη υποβολή στοιχείων σχετικά με τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής αναμένεται τον Οκτώβριο του 2025. Η ταξινόμηση των περιβαλλοντικών σκοπών είναι μια νέα ταξινόμηση που θέσπισε ο ΟΗΕ το 2024, η οποία αντικαθιστά την παλαιά ταξινόμηση των δραστηριοτήτων και δαπανών περιβαλλοντικής προστασίας (CEPA 2000) και την ταξινόμηση των δραστηριοτήτων διαχείρισης πόρων (CReMA 2008).

- Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2023/137 της Επιτροπής ([12]) εισήγαγε την επικαιροποίηση 1 της NACE αναθ. 2. Δεδομένου ότι η ταξινόμηση NACE των οικονομικών δραστηριοτήτων διέπει την υποβολή στοιχείων από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή (Eurostat) για τους περιβαλλοντικούς οικονομικούς λογαριασμούς, ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/472 της Επιτροπής ([13]) τροποποίησε τα παραρτήματα IV και V του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011 επικαιροποιώντας τις απαιτήσεις υποβολής στοιχείων που εκφράζονται σύμφωνα με τη NACE αναθ. 2, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τις επικαιροποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε αυτήν. Η εφαρμογή της επικαιροποίησης 1 της NACE αναθ. 2 στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 691/2011 πρόκειται να ξεκινήσει στο μέλλον.

Παρά τις εντατικές προπαρασκευαστικές τεχνικές εργασίες για τις τρεις νέες ενότητες με όλα τα κράτη μέλη, οκτώ χώρες ζήτησαν παρεκκλίσεις για την εφαρμογή μίας ή περισσότερων από τις τρεις νέες ενότητες, γεγονός που σημαίνει ότι θα αρχίσουν να υποβάλουν στοιχεία 1-2 έτη αργότερα από τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Όλες οι αιτήσεις παρέκκλισης αιτιολογήθηκαν δεόντως και εγκρίθηκαν με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/1170 της Επιτροπής ([14]), της 13ης Ιουνίου 2025. Δεκατρία κράτη μέλη ζήτησαν παρεκκλίσεις για την υποβολή δεδομένων σχετικά με τις επενδύσεις μετριασμού της κλιματικής αλλαγής για ένα ή δύο έτη, αρχής γενομένης από τον Οκτώβριο του 2025.

Νέα δεδομένα και νέοι δείκτες, νέες δημοσιεύσεις

Από την τελευταία έκθεση του 2022, εκτός από τις νέες ενότητες, η Επιτροπή (Eurostat) αύξησε τον όγκο και βελτίωσε την ποιότητα των διαθέσιμων πληροφοριών από τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς.

- Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσίευσε:

([12]) ΕΕ L 19 της 20.1.2023 σ. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/137/oj.

([13]) ΕΕ L, 2025/472, 11.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/472/oj.

([14]) EE L, 2025/1170, 16.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1170/oj.

- την πύλη στατιστικών δεδομένων περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών (στο εξής: εποπτικός πίνακας) ([15]) και
- μια ψηφιακή έκδοση για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ([16])

όπως προβλέπεται βάσει του άρθρου 10 του τροποποιημένου κανονισμού.

Και τα δύο προϊόντα κυκλοφόρησαν τον Δεκέμβριο του 2024. Ο εποπτικός πίνακας συνοψίζει τους βασικούς δείκτες περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών με διαδραστικό και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο. Η ψηφιακή έκδοση «Στατιστικές για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής» παρέχει διαδραστικά γραφήματα και χάρτες, ώστε οι χρήστες να μπορούν να μελετούν δεδομένα περιβαλλοντικών λογαριασμών.

- Από τον Νοέμβριο του 2021 η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει εκτιμήσεις των τριμηνιαίων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ([17]) που συνάδουν πλήρως με τους εθνικούς λογαριασμούς. Για τη δημοσίευσή τους απαιτούνται μόλις τεσσερισήμισι μήνες μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς. Η έγκαιρη δημοσίευση των εκτιμήσεων εκπομπών ανταποκρίνεται στην ανάγκη, από άποψη πολιτικής, για ταχύτερη και συχνότερη πληροφόρηση. Οι νέες εκτιμήσεις δεν απαιτούν την υποβολή πρόσθετων εκθέσεων από τα κράτη μέλη.
- Εκτός από τη δημοσίευση των στοιχείων που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη δυνάμει του κανονισμού, η Eurostat δημοσιεύει πρώιμες εκτιμήσεις των λογαριασμών εκπομπών αερίων ρύπων για τα αέρια του θερμοκηπίου σε T + 12 μήνες μετά το τέλος της περιόδου αναφοράς και σε T + 6 μήνες για τους λογαριασμούς ροής υλικών.
- Η Επιτροπή (Eurostat) συνδυάζει τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς με μακροοικονομικά μοντέλα, όπως είναι οι πολυπεριφερειακοί πίνακες εισροών-εκροών, με σκοπό την παραγωγή καλύτερης ποιότητας και λεπτομερέστερου περιβαλλοντικού αποτυπώματος της κατανάλωσης της ΕΕ, όπως είναι το αποτύπωμα των αερίων του θερμοκηπίου ([18]) ή των υλικών της ([19]).

Μέθοδοι συλλογής στοιχείων και διοικητική επιβάρυνση

Οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί συνήθως δεν απαιτούν από τους πολίτες ή τις επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε νέες έρευνες, καθώς χρησιμοποιούν κυρίως δεδομένα που έχουν ήδη στην κατοχή τους οι εθνικές αρχές. Εάν είναι αναγκαίο, αυτά τα υφιστάμενα δεδομένα συμπληρώνονται συχνά με πρόσθετες εκτιμήσεις π.χ. από μοντέλα. Εκτός από τα δεδομένα από

([15]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/environmental-accounts/.

([16]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_climate_change_mitigation.

([17]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Quarterly_greenhouse_gas_emissions_in_the_EU.

([18]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Greenhouse_gas_emission_footprints.

([19]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Material_flow_accounts_statistics_-_material_footprints.

τους εθνικούς λογαριασμούς, οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί ενσωματώνουν δεδομένα από ευρύ φάσμα πηγών, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών για την ενέργεια, τις μεταφορές, τα υλικά, τη γεωργία και τη δασοκομία, τις δημόσιες δαπάνες και τη φορολογία, καθώς και από μη στατιστικές πηγές, όπως δεδομένα γεωσκόπησης, δεδομένα από βιοφυσικά μοντέλα και πληροφορίες για τη βιοποικιλότητα από την επιστήμη των πολιτών.

Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων δεδομένων που ορίζονται στον κανονισμό, οι αρχές των κρατών μελών ενδέχεται να χρειαστεί να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα δεδομένα ώστε να ευθυγραμμιστούν με τις έννοιες του κανονισμού. Οι προσαρμογές αυτές ενδέχεται να απαιτούν κάποια εργασία εκ μέρους των εθνικών αρχών και των πολιτών, όπως προσαρμοσμένες ή διευρυμένες έρευνες για τα νοικοκυριά ή τις επιχειρήσεις, με σκοπό την παροχή στοιχείων για επιλεγμένες μεταβλητές σε περιβαλλοντικούς λογαριασμούς.

Οι χώρες μπορούν επίσης να επιλέξουν να οργανώσουν ειδικές συλλογές δεδομένων για τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων. Για παράδειγμα, ορισμένες χώρες έχουν διεξαγάγει έρευνες για να συμπληρώσουν τις άλλες πηγές δεδομένων τους για τους λογαριασμούς του τομέα περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών (παράρτημα V του κανονισμού). Οι έρευνες αυτές πραγματοποιούνται κάθε χρόνο ή κάθε λίγα χρόνια. Η επακόλουθη πρόσθετη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις είναι ελάχιστη.

Συμπερασματικά, ο διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά όσον αφορά την παροχή δεδομένων για τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς είναι πολύ μικρός.

Όσον αφορά τον διοικητικό φόρτο για τις εθνικές αρχές, η κατάσταση έχει ως εξής. Οι εθνικές αρχές, συνήθως οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες ή περιστασιακά τα υπουργεία ενέργειας ή περιβάλλοντος, εκτελούν το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών για την κατάρτιση των λογαριασμών. Άλλες εθνικές αρχές που συνεισφέρουν στους λογαριασμούς είναι οι αρχές προστασίας της φύσης και η φορολογική διοίκηση. Οι εργασίες αυτές συνίστανται σε μεγάλο βαθμό στην επαναχρησιμοποίηση και την ενσωμάτωση των υφιστάμενων πηγών στατιστικών δεδομένων, όπως οι έρευνες σε επιχειρήσεις και οι πηγές μη στατιστικών δεδομένων, όπως τα διοικητικά αρχεία.

Ο μέσος αριθμός υπαλλήλων στις εθνικές αρχές που απαιτείται για την κατάρτιση των λογαριασμών εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ έξι και εννέα ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης (στο εξής: ΙΠΑ) για τα εννέα παραρτήματα του κανονισμού ([20]).

Για καθένα από τα παλαιότερα παραρτήματα I-VI απαιτούνται κατά μέσο όρο 0,5 έως 1 ΙΠΑ. Αρχικά, για τα τρία νέα παραρτήματα εκτιμάται ότι απαιτούνται δύο έως τρία επιπλέον ΙΠΑ σε κάθε εθνική αρχή ([21]), ενώ ο ακριβής αριθμός εξαρτάται από παράγοντες όπως οι συνθήκες στο κράτος μέλος και η έκταση των υφιστάμενων πηγών δεδομένων.

([20]) Πηγή: Εθνικές στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της ανάλυσης κόστους των ευρωπαϊκών στατιστικών για το 2020.

([21]) Πηγή: Εθνικές στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, στοιχεία που συλλέχθηκαν και τέθηκαν προς συζήτηση στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων «Διευθυντές τομεακών και περιβαλλοντικών στατιστικών και λογαριασμών (DIMESA)» το 2021.

Καθώς τα συστήματα παραγωγής ωριμάζουν με την πάροδο του χρόνου, αναμένεται αύξηση της αποδοτικότητας.

Η μείωση του φόρτου και η απλούστευση αποτελούν πολύ σημαντικές πτυχές για την Επιτροπή. Σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές αρχές, η Eurostat εφαρμόζει μέτρα για τη μείωση του φόρτου της συλλογής δεδομένων και της υποβολής εκθέσεων.

- Το προσωπικό της Eurostat αναπτύσσει μεθοδολογίες, συντάσσει κατευθυντήριες γραμμές, παρέχει εργαλεία κατάρτισης, οργανώνει ομάδες εμπειρογνωμόνων και διαχειρίζεται επιχορηγήσεις που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και του συντονισμού στα κράτη μέλη.
- Ομάδες εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής (Eurostat) συντονίζουν την παραγωγή δεδομένων, προωθούν την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και κοινών λύσεων και αυξάνουν την αποδοτικότητα.
- Η Επιτροπή (Eurostat) έχει αναπτύξει και παράσχει στα κράτη μέλη ένα εργαλείο κατάρτισης και δεδομένα σε επίπεδο ΕΕ για τους λογαριασμούς υπηρεσιών οικοσυστήματος (το εργαλείο INCA), καθώς και ένα εργαλείο κατάρτισης για τους λογαριασμούς ενέργειας (το εργαλείο PEFA builder). Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν αυτά τα εργαλεία δεν θα χρειαστεί να εργαστούν πολύ για να επιτύχουν ικανοποιητική ποιότητα στην εφαρμογή λογαριασμών ενέργειας και οικοσυστημικών υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν τα δικά τους εργαλεία και δεδομένα.
- Οι λογαριασμοί σχετικά με την έκταση και την κατάσταση των οικοσυστημάτων μπορούν να βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε υφιστάμενα δεδομένα σε επίπεδο ΕΕ.
- Αρκετές εθνικές αρχές έχουν χρησιμοποιήσει επιχορηγήσεις (συγχρηματοδοτούνται από την Επιτροπή) για την εφαρμογή μεθόδων ή για την ανάπτυξη των απαραίτητων εργαλείων για την παραγωγή δεδομένων, βελτιώνοντας την αποδοτικότητά τους.

Οι εν λόγω πρωτοβουλίες της Επιτροπής (Eurostat) έχουν μειώσει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο και το διοικητικό κόστος στα κράτη μέλη. Η μείωση εκτιμάται σε περίπου ένα έως δύο ΙΠΑ ανά κράτος μέλος και σε τουλάχιστον 2 εκατομμύρια EUR ετησίως για όλα τα κράτη μέλη συνολικά.

Συμπερασματικά, ο φόρτος για τις εθνικές αρχές είναι περιορισμένος και πολύ μικρότερος σε σύγκριση με τα οφέλη από τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς. Η Eurostat δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό και επιδιώκει συνεχώς να μειώνει τον φόρτο της συλλογής στοιχείων. Για τον σκοπό αυτόν, η Eurostat διατηρεί συνεχή επικοινωνία με τα κράτη μέλη σχετικά με το θέμα αυτό.

(4) ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

Η αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών λογαριασμών βασίζεται σε δύο παράγοντες: πρώτον, στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αναδιοργανωθούν οι διαθέσιμες πληροφορίες σε ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο· και δεύτερον, στον τρόπο και στον βαθμό που χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί.

Όσον αφορά τον πρώτο παράγοντα, αυτό καταδεικνύεται από την εκτίμηση της οικοσυστημικής υπηρεσίας παροχής καλλιεργειών στο νέο παράρτημα IX με βάση τις υφιστάμενες πληροφορίες από τους λογαριασμούς ροής υλικών του παραρτήματος III.

Όσον αφορά τον δεύτερο παράγοντα, οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί χρησιμοποιούνται για την τεκμηρίωση της οικονομικής ανάλυσης και των εκτιμήσεων των επιπτώσεων, καθώς και για την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων πολιτικής. Διάφοροι δείκτες περιβαλλοντικών λογαριασμών, όπως το αποτύπωμα υλικών, το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών, το μερίδιο των περιβαλλοντικών φόρων στα συνολικά φορολογικά έσοδα και το αποτύπωμα αερίων του θερμοκηπίου της κατανάλωσης της ΕΕ, έχουν χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνει η ΕΕ όσον αφορά την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης ([22]), καθώς και για την παρακολούθηση του 8ου γενικού ενωσιακού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 ([23]).

Στο πλαίσιο παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας της ΕΕ ([24]), καταρτίζονται διάφοροι δείκτες για την εισροή υλικών στην οικονομία και τη χρήση πρωτογενών και δευτερογενών υλικών με τη χρήση των περιβαλλοντικών λογαριασμών.

Οι δείκτες που προκύπτουν από τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς θα συμβάλουν επίσης στην παρακολούθηση της προόδου της ΕΕ προς την επίτευξη των στόχων της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα ([25]) και της αποτελεσματικότητας άλλων πολιτικών για την προστασία της βιοποικιλότητας και τη μηδενική ρύπανση.

Οι δείκτες για την κατάσταση των οικοσυστημάτων ευθυγραμμίζονται με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης. Αυτό σημαίνει ότι οι περιβαλλοντικοί λογαριασμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της προόδου της ΕΕ προς την επίτευξη των σχετικών στόχων.

Η παρουσίαση δεικτών σχετικών με την πολιτική στον νέο εποπτικό πίνακα περιβαλλοντικών λογαριασμών ([26]) και η διεξοδική ανάλυση των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και των οικονομικών δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται στην ψηφιακή δημοσίευση για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ([27]) θα στηρίξουν τη χρήση των λογαριασμών για τη χάραξη πολιτικής.

Η σκοπιμότητα των νέων ενοτήτων που προστίθενται στον κανονισμό αποτελεί εγγενές

([22]) https://data.europa.eu/doi/10.2785/1111373. Οι δείκτες ΣΒΑ που βασίζονται σε περιβαλλοντικούς λογαριασμούς είναι οι ακόλουθοι: «ένταση εκπομπών αερίων ρύπων της βιομηχανίας», «αποτύπωμα υλικών», «ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στον περιβαλλοντικό τομέα», «ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών» και «μερίδιο των περιβαλλοντικών φόρων στα συνολικά φορολογικά έσοδα». Η παρούσα έκθεση χρησιμοποιεί επίσης το αποτύπωμα άνθρακα στο κεφάλαιο σχετικά με τις δευτερογενείς επιπτώσεις.

([23]) https://www.eea.europa.eu/en/topics/at-a-glance/state-of-europes-environment/environment-action-programme/8th-eap-indicator-based-progress.

([24]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/monitoring-framework.

([25]) https://www.cbd.int/gbf.

([26]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/environmental-accounts/.

([27]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_climate_change_mitigation.

χαρακτηριστικό του σχεδιασμού τους, καθώς δοκιμάστηκαν από ειδικές ομάδες εργασίας με εθνικούς εμπειρογνώμονες και/ή μέσω επιχορηγήσεων, προτού η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση. Η Επιτροπή (Eurostat), σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, παρέχει μεθοδολογική υποστήριξη με τη μορφή εγχειριδίων.

(5) ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο κανονισμός απαιτεί από τα κράτη μέλη και τις χώρες του ΕΟΧ να υποβάλουν στην Eurostat στοιχεία και εκθέσεις σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων τους ([28]). Ορισμένες υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες υποβάλλουν επίσης τα στοιχεία που απαιτούνται από τον κανονισμό σε εθελοντική βάση, εν μέρει ή πλήρως. Η παρούσα έκθεση εφαρμογής επικεντρώνεται στην πρώτη ομάδα χωρών (ΕΕ/ΕΟΧ). Η Eurostat επικυρώνει τα στοιχεία που λαμβάνει, καθώς και τις εκθέσεις για την ποιότητα των δεδομένων, και τα θέτει στη διάθεση του κοινού στον ιστότοπό της ([29]), μαζί με τεχνικές και μεθοδολογικές εξηγήσεις και ιστορικό ([30]).

Τα περισσότερα κράτη μέλη υποβάλλουν πλήρη σύνολα δεδομένων και εκθέσεις ποιότητας τηρώντας τις προθεσμίες που ορίζονται στον κανονισμό ([31]). Κατά τη διάρκεια των περιόδων αναφοράς, λίγα κράτη μέλη δεν τήρησαν τις προθεσμίες, συνήθως για λίγες μόνο ημέρες, ωστόσο, αυτό δεν είχε αισθητό αντίκτυπο στους χρήστες.

Συνολικά, τα στατιστικά δεδομένα που υπέβαλαν τα κράτη μέλη για όλα τα παραρτήματα του κανονισμού είναι πολύ καλής ποιότητας και βελτιώθηκαν περαιτέρω μεταξύ του 2022 και του 2025. Αυτό τεκμηριώνεται στους δείκτες επιδόσεων ποιότητας για τους λογαριασμούς εκπομπών αερίων ρύπων και τους λογαριασμούς ροής υλικών που δημοσιεύει η Eurostat με τα μεταδεδομένα. Η συνοχή μεταξύ των λογαριασμών ενέργειας και των λογαριασμών εκπομπών αερίων ρύπων αξιολογείται τακτικά και έχει επίσης βελτιωθεί.

Η Επιτροπή (Eurostat) αναμένει ότι η ποιότητα (πληρότητα) των νεοεισαχθέντων δεδομένων για το παράρτημα V σχετικά με τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής θα βελτιωθεί κατά τα επόμενα δύο έτη, καθώς σε πολλά κράτη μέλη έχει χορηγηθεί παρέκκλιση. Αυτός ο πρόσθετος χρόνος θα τους δώσει τη δυνατότητα να προετοιμαστούν καλύτερα. Ως εκ τούτου, για τα πρώτα έτη υποβολής στοιχείων, τα στοιχεία θα λείπουν για τα εν λόγω κράτη μέλη, και η Eurostat θα τα εκτιμήσει με τη χρήση τεχνικών μοντελοποίησης. Ο εν λόγω τομέας εξακολουθεί να χρήζει βελτιώσεων. Η Επιτροπή (Eurostat) συνεχίζει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη προκειμένου να επιλύσει τεχνικά και μεθοδολογικά ζητήματα.

([28]) Η Ελβετία υποβάλλει στοιχεία στο πλαίσιο της διμερούς στατιστικής συμφωνίας της Ελβετίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση από τον Δεκέμβριο του 2019. Στο Λιχτενστάιν έχει χορηγηθεί πλήρης παρέκκλιση από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 691/2011, όπως διευκρινίζεται στην απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 98/2012, της 30ής Απριλίου 2012, για τροποποίηση του παραρτήματος XXI (Στατιστικές) της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (ΕΕ L 248 της 13.9.2012, σ. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/98(2)/oj).

([29]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database.

([30]) http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/overview.

([31]) https://circabc.europa.eu/ui/group/c4687299-277c-42f8-8747-dee3f17341de/library/f4f240c1-054c-4363-b598-7b3b9efb14e4/details.

Πρόσθετα μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων είτε σχεδιάζονται είτε εφαρμόζονται ήδη, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην επόμενη ενότητα.

(6) ΜΕΤΡΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Η Επιτροπή (Eurostat) και τα κράτη μέλη συμφώνησαν σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς. Η παρούσα έκδοση καλύπτει την περίοδο 2024-2028 ([32]). Η στρατηγική, η οποία δεν απαιτείται από τον κανονισμό, καθορίζει ένα πρόγραμμα εργασίας και συντονίζει τις ευρωπαϊκές προσπάθειες για την αύξηση της χρήσης των περιβαλλοντικών λογαριασμών και την περαιτέρω ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πιθανών νέων ενοτήτων. Όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού, η στρατηγική έχει τους ακόλουθους στόχους.

- Βελτίωση της επικοινωνίας σχετικά με τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς και αύξηση της χρήσης τους. Με τον τρόπο αυτόν θα διασφαλιστεί ότι παραμένουν χρήσιμοι για τη χάραξη πολιτικής και για άλλους τύπους περιπτώσεων χρήσης. Ο στόχος αυτός μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την υποβολή των πλέον επίκαιρων δεδομένων, καθώς και απεικονίσεις και παρουσιάσεις. Περιλαμβάνει επίσης την περαιτέρω χρήση δεικτών που βασίζονται σε περιβαλλοντικούς λογαριασμούς και την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την παροχή πληροφοριών σε εξειδικευμένους χρήστες και στο κοινό.
- Για παράδειγμα, η Eurostat προτίθεται να δημοσιεύσει πρώιμες εκτιμήσεις για τους λογαριασμούς ενέργειας το 2026. Παραδείγματα νέων προϊόντων επικοινωνίας παρατίθενται στην ενότητα 4.
- Προετοιμασία της εφαρμογής των τριών νέων ενοτήτων για τα δάση, τα οικοσυστήματα και τις περιβαλλοντικές επιδοτήσεις (ενότητα 3). Οι προπαρασκευαστικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν εθελοντικές συλλογές στοιχείων, τη δημοσίευση εγχειριδίων της Eurostat, συμφωνημένους κανόνες επικύρωσης στοιχείων και κατάρτιση για τους εθνικούς φορείς κατάρτισης λογαριασμών.
- Συνεργασία με άλλους φορείς παραγωγής δεδομένων. Αφορά τόσο τη συνεργασία με τμήματα του στατιστικού συστήματος (όπως οι κοινωνικές στατιστικές, για την ανάπτυξη ευρύτερων μέτρων βιωσιμότητας) όσο και με άλλους φορείς παραγωγής εκτός του στατιστικού συστήματος (όπως οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες, η ερευνητική κοινότητα και τα υπουργεία). Περιλαμβάνει επίσης τη συνεργασία και τον μεθοδολογικό συντονισμό με τη διεθνή στατιστική κοινότητα, για παράδειγμα για την επανεξέταση του ΣΕΛ, του ΕΣΛ 202Χ και των εργασιών σχετικά με το εγχειρίδιο για το ισοζύγιο πληρωμών και τη διεθνή επενδυτική θέση, 7η έκδοση (BPM7). Το επικείμενο αναθεωρημένο πρότυπο εθνικών λογαριασμών ΕΣΛ 202Χ θα περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με το παρελθόν.

([32]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environmental+Accounts.pdf/beb67371-bcdf-442e-b323-22c891b717a4?t=1707816517927.

- Διερεύνηση νέων πηγών δεδομένων για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων και την αύξηση της αποδοτικότητας της παραγωγής δεδομένων.
- Κατάρτιση ερευνητικού θεματολογίου για τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς λογαριασμούς για το μέλλον. Μια πρώτη έκδοση του ερευνητικού θεματολογίου καταρτίστηκε στα μέσα του 2025.

Η στρατηγική συνοδεύεται από σχέδιο δράσης με κατάλογο δράσεων και προθεσμιών, για κάθε στόχο που αναφέρεται ανωτέρω.

(7) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει νέες ενότητες για τα θέματα που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 ([33]) —ιδίως όσον αφορά τις επιδοτήσεις στον τομέα της ενέργειας— με βάση τα αποτελέσματα των πιλοτικών μελετών και των μελετών σκοπιμότητας που διενεργούνται από τα κράτη μέλη.

Για δύο από τα θέματα αυτά (επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή), η Επιτροπή (Eurostat), κατά τα τελευταία δύο έως τρία έτη, δημιούργησε τα ακόλουθα στατιστικά εργαλεία.

- Εθελοντική συλλογή δεδομένων σχετικά με δυνητικά επιζήμιες για το περιβάλλον επιδοτήσεις, η οποία ξεκίνησε το 2023 και θα συνεχίζεται σε ετήσια βάση. Η αξιολόγηση της μεθοδολογίας και των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.
- Πειραματική μεθοδολογία και μακροοικονομικά δεδομένα σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, με βάση τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα.

Οι εργασίες της ΕΕ για τα δύο αυτά θέματα αποτελούν σημαντική διεθνή συμβολή στην πρωτοβουλία ΙΙΙ της Ομάδας των 20 (G20) όσον αφορά τα κενά στα στατιστικά στοιχεία και στην επικαιροποίηση του διεθνούς SEEA CF.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν από κοινού να αναπτύσσουν νέες ενότητες. Βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού απαιτείται από την Επιτροπή να διενεργεί αξιολόγηση των μεθοδολογικών δυνατοτήτων και της σκοπιμότητας της χρηματικής αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών. Βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού απαιτείται από την Επιτροπή να αξιολογεί την ποιότητα των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με τις επιδοτήσεις στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και το νερό.

Ωστόσο, η Επιτροπή (Eurostat) πιστεύει ότι η συγκυρία δεν είναι κατάλληλη για να προταθούν νέες ενότητες, εκτός εάν αυξηθεί η ζήτηση για αυτές από την σκοπιά της χάραξης πολιτικής. Η εφαρμογή των τριών νέων ενοτήτων απαιτεί σημαντικές προσπάθειες από την πλευρά των κρατών μελών. Με βάση την πείρα από τις δύο πρώτες δέσμες ενοτήτων που θεσπίστηκαν το 2011 και το 2014 καταδεικνύεται επίσης ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν σε συστήματα παραγωγής και στη βελτίωση της παραγωγής

([33]) Λογαριασμοί υδάτων (ποσοτικοί και ποιοτικοί), λογαριασμοί δαπανών διαχείρισης πόρων, επιδοτήσεις ή μέτρα στήριξης δυνητικά επιζήμια για το περιβάλλον και λογαριασμοί αποβλήτων.

δεδομένων για διάστημα που καλύπτει αρκετές υποβολές δεδομένων έως ότου τα συστήματα παραγωγής ωριμάσουν και η ποιότητα των στοιχείων είναι σταθερή.

(8) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά την τελευταία έκθεση, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών λογαριασμών κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011, ιδίως μέσα από:

- τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής με την προσθήκη τριών νέων θεματικών ενοτήτων στον κανονισμό, καθώς και νέων μεταβλητών σχετικά με τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής·
- τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων και την αύξηση της αποδοτικότητας της παραγωγής δεδομένων·
- την επέκταση της επικοινωνίας σχετικά με τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς·
- την ανάπτυξη περαιτέρω δεικτών για την κάλυψη των αναγκών των χρηστών· και
- τη συνεχή αξιολόγηση της ανάγκης προσαρμογής και βελτίωσης της ποιότητας των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών λογαριασμών υπό το πρίσμα νέων προτεραιοτήτων και τομέων.